

RAZVOJ I PRIMENE MEĐUNARODNIH STANDARDARDA U E-UČENJU DEVELOPMENT AND APPLICATIONS OF INTERNATIONAL STANDARDS IN E-LEARNING

Živadin Micić, Nebojša Stanković, Marija Blagojević, Maja Božović - Tehnički fakultet Čačak, Univerzitet u Kragujevcu

Sadržaj - U radu je predstavljena sistematizovana analiza/sinteza i presek stanja međunarodne standardizacije u oblasti elektronskog učenja, uz razvojne i planske aktivnosti, posebno ISO/IEC JTC 1 SC 36 „Informacione tehnologije u obrazovanju...“, kao i neki aspekti i primeri primene standarda u ovoj oblasti poslovanja od državnog značaja.

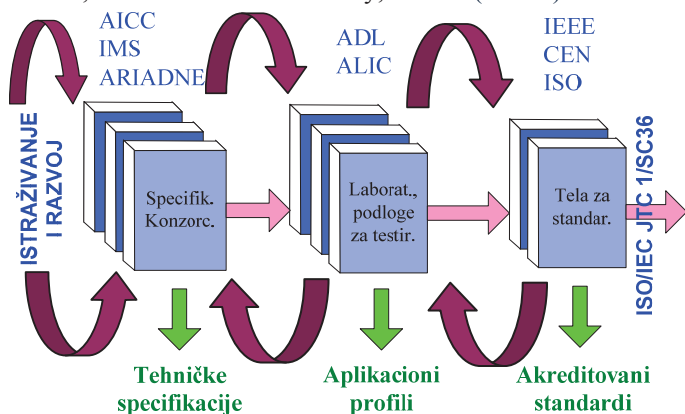
Ključne reči: Informacione tehnologije, E-učenje, međunarodna standardizacija, kvalitet

Abstract - This paper presents the systematic analysis/synthesis and international standardization overview in the field of e-learning, with development and planning activities, especially ISO/IEC JTC 1 SC 36 "Information Technology in Education ...", and some aspects and examples of standards application from the area of national important activities.

Keywords: Information technology, E-learning, International standardization, quality

1. UVOD U STANDARDIZACIJU E-UČENJA

E-učenje se od 2004. godine intenzivno standardizuje od strane Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC) - ISO/IEC, [1]. Ovoj standardizaciji prethode razvojno-istraživački rezultati drugih institucija, kao što su, na primer: AICC (Aviation industry computer based training committee), IMS (Instructional Management Systems), DCMI (Dublin Core Metadata Initiative), ADL-SCORM (Advanced distributed learning), ALIC (Advanced learning infrastructure consortium), IEEE LTSC (Institute of electrical and electronics engineers - Learning technology standard committee), ADRIADNE, CEN/ISSS WS-LT, CEN/ISSS CDFS, CEN/ISSS WS on Privacy, W3C... (slika 1).

Slika 1. Fazni razvoj standarda za E-učenje i JTC 1 / SC 36

Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO) i Međunarodna elektrotehnička komisije (IEC) razrađuju međunarodne standarde u oblasti informacionih tehnologija u okvirima Prvog objedinjenog tehničkog komiteta (JTC1 ISO/IEC), koji sada objedinjuje 37 potkomiteta (SC).

Odluka o obrazovanju JTC 1 36-og Potkomiteta «Informacione tehnologije u učenju, obrazovanju, osposobljavanju i treningu» doneta je 1999. godine na Plenarnom zasjedanju JTC 1 u Republici Koreji (Seul), a marta 2009. godine (na Novom Zelandu) održano je već 19.

Plenarno zasjedanje 36-og Potkomiteta (SC 36). Prema mišljenju rukovodstva JTC 1 i SC 36, uskoro će broj zemalja – članova ovog potkomiteta narasti na oko 50, što je uslovljeno porastom interesovanja za elektronsko učenje i pojavom prvih međunarodnih standarda u ovoj oblasti.

U okviru SC 36 formirano je sedam radnih grupa (WG), specijalna radna grupa (SWG), reporterska grupa za marketing (RG1) i grupa za zaštitu prava ličnosti (Ad Hoc). Radne grupe funkcionišu sa različitih aspekata i iz različitih zemalja, [3]: WG1 – (SAD, formirana 2001. godine), za oblast terminologije; WG2 – (Japan, formirana 2001. godine), tehnologije kolektivnog rada - saradnje; WG3 – (Francuska, formirana 2001. godine), informaciona podrška profesora; WG4 – (Kanada, formirana 2002. godine), upravljanje i dostava sadržaja (kontenta), metadata (MD); WG5 – (Nemačka, formirana 2002. godine), obezbeđenje kvaliteta E-učenja; WG6 – (Kina, formirana 2004. godine), Tehnologije i specifikacije za integraciju; WG7 – (Norveška, formirana 2004. godine), kultura/jezik/humanitarna delatnost.

Sa druge strane, primene ISO/IEC standarda zahtevaju odgovarajući nivo E-društva, E-institucije obrazovanja, kao i nacionalnu standardizaciju odgovarajućih i ciljnih nivoa kvaliteta, obezbeđenja i menadžmenta kvalitetom.

2. PRESEK STANJA MEĐUNARODNIH STANDARDARDA ZA E-UČENJE

Za praćenje i analizu trendova standardizacije, najbolje je praviti preseke na kraju svake kalendarske godine. U tom smislu (sa presekom na dan 01. 01. 2011), u oblasti elektronskog učenja uvedeno je u upotrebu 18 međunarodnih standarda (ISO/IEC 19788-1:2011 – kao 19. je tada bio u fazi publikacije i već u prvoj polovini januara 2011. godine publikovan), a prethodno razrađeni od potkomiteta SC 36 «IT u obrazovanju i pripremi», slika 2.

Razvoj novih projekata (NP u oznaci – tabela 1) u oblasti E-učenja, predstavljen je kroz osam predloga standarda.

